

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRĂȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrisele
nu se retrimit.

INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenthaler & Emrich Looser.
Heinrich Schatzk. Rudolf Mosse.
A. Oppelke Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Marolyi & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă garmond pe o coloană 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarife și învoială.

RECLAME pe pagină a 3.a o
seriă 10 or. senu 30 ban.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X I I .

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate ofi-
ciile poștale din țintu și din
afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 30, eteșit
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. senu 15 ban. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 133.

Brașov, Vineri 18 (30) Iunie.

1899.

Frământările în Franția.

Tôte privirile sunt ațintite ađi
asupra evenimentelor din Franția,
unde a treia republică trece prin
crisa cea mai periculoasă din câte
le-a străbătut până acuma. Eși-va ea
victoriosă dintrânsa? Acesta este în-
trebarea cea mare a ăilei.

De câți-va ani organismul de
stat al Franției este sgduit de nisce
friguri îndrăcite, ce i le-a causat
veninul infiltrat încetul cu încetul de
nenorocita afacere Dreyfus. Cu mare
temere se supraveghiază din partea
stăpânirii reintorcerea în Franția a
căpitanului, care a fost deportat pe
insula dracului. In jurul întrebării,
când și unde va debarca Dreyfus,
se ține cel mai mare secret. Numai
patru-cinci omeni, se ăice, sciu despre
acesta și asemeni măsuri extreme,
de a-l ține ascuns înaintea publicu-
lui, trebuie să se ia, cu tôte că patru-
zeci și cinci dintre supremii judecă-
tori ai Franției au cerut unanim
cassarea sentinței consiliului de răs-
boiă, în urma căreia fusese condam-
nat înainte cu patru ani și aducerea
și înfașurarea lui înaintea unui nou
tribunal militar la Rennes. Așa de
mare este dér temerea de mișcarea,
ce o pôte produce chiar și numai
faptul sosirii escortei, care readuce
pe Dreyfus în țără.

Sub acesta grozavă presiune a
pasiunilor, ce agită poporațiunea
tării pro și contra și o împart în
două tabere mari aproape egale, a
amicilor și a contrariilor revisiunii
procesului lui Dreyfus, s'a aflat și
noul ministeriu Waldeck-Rousseau,
care s'a prezentat Lună pentru prima
oră înaintea camerei franceze. Cu
mare greu s'a format acest cabinet
printr'o coaliție din tôte colorile re-
publicane, începând dela neinduple-
catul general de cavaleriă Gallifet,
care a suprimat cu fier și sânge
răscola Comunarăilor, și trecând la
republicanii moderați Waldeck-Ro-
usseau și Delcassé până la republi-

cianii roșii și socialiști Millerand și
Baudin.

Și cu tôte acesta compunere a
cabinetului din tôte elementele, a-
cesta era aproape să fiă spulberat de
furtuna, ce s'a ridicat contra lui în
ședința de Lună, din partea antire-
visioniștilor dușmanii ai Evreului
Dreyfus, între cari, pe lângă cei 39
de naționaliști și antisemiți și pe
lângă cei 78 de monarhiști, se aflau
și 108 republicanii progresiști de co-
lorea lui Méline și socialiști.

Deja la deschiderea ședinței
noul cabinet a fost întâmpinat din
partea unor socialiști cu strigarea
de „trăescă comuna“, și in tot tim-
pul cât a cetit ministrul-președinte
declarația guvernului, a fost între-
rupt de strigările cele mai vehe-
mente din sinul opoziției. Culmea
declarațiunei a fost, că guvernul va
face să se respecte constituția și să
se pôte termina în deplină libertate
opera justiției. Waldeck-Rousseau a
mai accentuat în deosebii, că ținta
noului cabinet este de-a uni pe toți
republicanii și că el nu va puté su-
feri, cum nu va suferi nici un gu-
vern, nisce lucruri, cari ar puté să
nască aparința, ca și când armata
ar voi să se facă judecător peste
politică. A mai adaus, că ministe-
riul este decis a căștiga respect tu-
tutor jurisdicțiunilor și că de aceea
a cerut concursul lui Gallifet, fiind-
că nu s'a aflat nici un general, care
să fi fost mai gata a-se pleca înain-
tea constituției; a încheiat cu decla-
rarea, că a luat o mare problemă
asupra-și, dér își va face pe deplin
datoria.

Noul cabinet a putut să iese cu
fața curată și învingător din învâl-
mășală numai după-ce a intervenit
cu tôte energia și autoritatea în fa-
vorul lui distinsul și încărunțitul
republican Brisson accentuând, că
votéză pentru acest cabinet, fiind-că
vré să apere republica, care se află
în pericol. Astfel a învins guvernul
cu o majoritate de 26 de voturi.

Pentru el au votat: 261 republicanii
(dintre cari 77 progresiști, 158 ra-
dicali și 26 socialiști) și 1 membru
din drepta.

De aci încolo însă va fi greu-
tatea cea mai mare pentru noul ca-
binet și se va vedé în curênd, decă
va fi destul de dibaci și norocos,
ca să pôte duce în împlinire ceea-ce
se numesce: lichidarea afacerii Drey-
fus. De-ocamdată atacurile îndrep-
tate de presa antirevisionistă contra
lui, au crescut în vechența lor.
Rochefort acasă în fôia lui pe mi-
niștri, că ar fi conjurați germano-
jidani, ér faimosul Déroulède strigă
în „Gaulois“, că tot ce a vorbit mi-
nistrul președinte n'a fost, decăt o
preamărire a lui Dreyfus, și numesce
ministeriul un „sindicat de mișei“ în
contra cărora trebuie să se reunescă
toți omenii cinstiți, și așa mai de-
parte.

In mijlocul unei astfel de tur-
burări a spiritelor în tôte țără, când
și tendințele contrare republicei sunt
așa de tari și de pronunțete, se cere
în adevăr mare dibăciă și energiă
dela guvernul de față, ca să-și pôte
realiza programul.

Luna viitoare, când va avé să
se judece a doua oră Dreyfus la
Rennes și când eventual guvernul
va fi silit a lua măsuri contra unor
oficerii superiori implicați în afacere,
va decide pôte și asupra vitalității
republicei. In tot casul este greu de
a prevedé, ce va mai puté aduce.

Maghiarisarea Românilor și Ruteni- lor din Marmatiia.

(Alte 96,000 florini.)

A făcut o mare surprindere chiar și
in cercurile șoviniste maghiare, când în
primăvara anului curent corpurile legiuitoré
unguresci au votat, afară de budgetul anual
obiceiuit al instrucțiunei publice, încă 1 mi-
lion florini pentru înființarea de școle de stat
printre naționalități, cu scop vedit de ma-
ghiarisare. Nicl-odată până acum nu s'a vo-

tat de dieta ungară o sumă atât de mare
pentru învățământul poporal — maghia-
risator.

D-lui Wlassics, faimosul ministru al și
mai faimosului șovinism de rassă maghiar,
așa se vede, că nu i-a fost destul cu atât.
El cere alte mii pentru a organiza printre
Românilor și Rutenii din Marmatiia școle po-
porale maghiare, ér ministrul de finanțe i
face pe voiă și-i dă suma frumoșică de
96.000 florini din visteria statului, par' că
i-ar da o din buzunarul său.

Motivele? La ce mai trebuiesc mo-
tive! E de ajuns să ăică Wlassics, că din
punct de vedere al „marilor interese na-
ționale maghiare“ este de neapărată tre-
buiță maghiarisarea Marmatiiei, mai ales
însă a Românilor și Rutenilor, cari locuesc
acea parte de țără, pentru-ca ministrul un-
guresc de finanțe să deschidă baerele pun-
gei statului și să-i numere banii meniți pen-
tru maghiarisare.

Mare ingeniositate nu i-a trebuit d-lui
Wlassics pentru așa ceva. Dér cu tôte
acestea foile ungresci îl glorifică și-l apo-
teosează, par'ar fi săvârșit cea mai ilustră
faptă a timpului modern. Fapta acesta —
ăice „B. H.“ — este „o nouă gloriă a poli-
ticeii culturale a lui Wlassics, ér pentru ca-
binetul Szell este o podobă“.

Ii stă omului mintea în loc cetind
astfel de aprețieri asupra unei politice, din
care lipsesce cu desăvârșire basa morală și
care urmăresce ținta cea mai detestabilă:
desnaționalisarea.

Avem însă totuși un profit din ase-
menii aprețieri: suntem adevă puși în cu-
noscința, că maghiarisarea este considerată
ađi de către șovinisti ca o „gloriă“ și o
„podobă“ a cabinetului d-lui Szell, care și-a
inaugurat activitatea cu „legea, dreptul și
dreptatea“ — ungurască!

Comitetul central săsesc.

In 27 Iunie n., ne spune „Sieb. d.
Tageblatt“ din Sibiiu, comitetul central să-
sesc a ținut ședință, care a fost forțe nu-
măros cercetată, fiind de față 27 membri
din diferitele cercuri săsesci și 8 deputați
dietali sași.

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Răspuns la o recensiuine.

De prof. I. C. Panțu.

(Urmare.)

Cu această ocaziune mă vđ silit a
aduce un exemplu de tot simplu din do-
meniul aritmeticii pentru a face mai mare
intuițiune și pentru a puté arăta deose-
birea între a sci un lucru în mod mechanic
și a sci un lucru raționat în sens științific.

Esemplul de față va fi de tot simplu:
o adățiune de câte-va sume făcută în mod
mechanic, cum se face de obicei în școlile
năstre.

Am de adunat:

f. 4 7 9
" 6 7 7
" 3 5 6

și capét suma f. 1 5 1 2

Când s'au adunat unimile séu unii s'a
căpétat 22 și aume unimea 2 s'a scris, ér
decimea 2 a mers mai departe, să se adune
cu celelalte decimii, séu cum se obiceiuesce

în mod mechanic a-se ăice, că 2 a rămas
„la mână“.

In chipul acesta se învață în mod
mechanic adățiunea și se capétă suma co-
rectă de f. 1512. Vin eu și mă întreb, ce
raționare s'a făcut asupra sistemului deca-
dic al numerilor, asupra pozițiunei deca-
dice etc. Răspunsul va fi: „nicl o raționare!“

Esemples de acestea se pot aduce cu
sutele, la multiplicățiune, la diviziune, la
fracțiuni și așa mai departe. Felul acesta
mechanic de tractare nu ascute mintea băia-
tului, nu-l face să raționeze, ci din contră
ii încarcă capul cu o sumă de lucruri me-
chanice, menite a-se da uitării. De-acolo și
provine, că apariția unei nulli, séu adunări
de sume mai multe, când trebuie să ținem
„la mână“ un 12 séu 14 etc. produce con-
fuziune în capetele băiețitor. De aceea în
aritmetică trebuie făcută raționarea și proba
de lipsă asupra rezultatelor obținute.

Ca să fiu mai scurt, voiți indica fără
multă esplicațiune adățiunea de mai înainte
în trei chipuri:

I. adunăm unimile sepa- II. începem adunarea decimilor etc.

f. 4 7 9	4 7 9
" 6 7 7	6 7 7
" 3 5 6	3 5 6
. . 2 2 unimile	1 9 . decimile
1 9 . decimile	. 2 2 unimile
1 3 . . sutimile	1 3 . . sutimile
f. 1 5 1 2	1 5 1 2

III. începem adunarea sutimilor etc.

4 7 9
6 7 7
3 5 6
1 3 . . sutele
1 9 . decii
. 2 2 unimile
1 5 1 2

Arătând în chipul acesta raționat, eventual
făcând și probele de lipsă, ori-și-cine va în-
țelega temeinic o adăți de sume, conside-
rând poziția decadică. In chipul acesta va
înțelega ori-cine, ori-ce băiat, ce însemnéază
„a ține la mână“, nu va avé greutate și
special va avé ușurință mare la multipli-
cațiunii etc. Esempul de față e forțe sim-
plu și nu-l mai desvolt aici, constat însă,

că cu deosebire adățiunea I. are părți prac-
tice și e o bună controlă de-a aduna sume
mai mari, chiar și la băncile năstre.

Decă acum s'ar afla cine-va, care să
susțină, că se mulțamesce cu adățiunea me-
chanică, și că duce la rezultat bun, și că
esplicarea poziției decadice a cifrelor în-
curcă lucrurile, i-ași răspunde, că nu scie,
ce spune. Din contră făcându-se raționarea
se învață ceva, și după ce ordinea decadică
e înțelăsă pe deplin, ne luăm refugiu la
ceva practic, la ceva mechanic.

Tocmai cam în chipul acesta am făcut
eu raționările în esplicarea pierderii și a
profitului (nebalansat, căci în praxă se ba-
lansăza și se capétă o singură sumă, care
e séu pierdere séu profit) și la urmă, după
ce raționarea am esplicat-o pe deplin, voiți
veni la partea mechanică, la partea de șa-
blon, la practică.

In știință nu practicitatea determină un
lucru, ci esența; astfel făcând teoriă ne
adăncim în esența studiului contabilității și
acesta este știința contabilității, ér aplica-
rea acestei științe la o anumită afacere

După-ace președintele Dr. Carl Wolff a resuscitat meritele a doi bărbați distinși ai națiunii sășesci răposați: deputatul dietal al Mediașului W. Binder și Iosif Gull din Sighișoara, a cărora memorii membrii comitetului central au onorat-o prin sculare, s'a trecut la ordinea zilei.

Deputatul dietal Wilhelm Melzer a raportat apoi amănunțit asupra procedurii legislațiunii în chestiunea *participării confesiunilor din averea comunelor*. El a arătat cu actele dietei, că proiectul guvernului relativ la legea această (art. de lege 53 din 1868) a propus, ce e drept, ca cheia pentru împărțirea confesiunilor din averea comună numărul sufletelor celor aparținători unei confesiuni din comună, dăr comisiunea camerei, care a examinat proiectul și camera însăși a șters dispozițiunea proiectului guvernului și a înlocuit-o prin cuvintele: „în raport drept“ (igazságos arányban), ér legislațiunea, care a stabilit legea după textul camerei, și-a manifestat în mod neîndoios voința, că numărul sufletelor din sinul unei confesiuni nu este singura cheia a împărțirii lor din averea comunei, cum a enunțat tribunalul administrativ în deciziunea sa privitoare la comuna Stăna (Stein), ci că din punct de vedere, ce se prezintă în fiș-care cas special și sunt a se lua în considerare din astfel de chestiuni de ajutorare, să se construeze și baza de calculare a raportului drept.

Comitetul, după o discuțiune, la care au luat parte mai mulți, a mulțămît d-lui Melzer pentru raportul său.

Dr. Carol Wolff cedând presiunea altuia a raportat apoi asupra stării colonișăiunii interne în comunele rurale locuite de Sași. După o viută dezbateră s'a decis a se trimite punctele directive propuse de raportor și primite de comitetul central comitetelor cercuale.

Tot Dr. Carol Wolff a raportat apoi asupra p. 3 al ordinei de zi privitor la propunerea de a se atrage cât mai mulți industriași mari în Transilvania. Raportul său l'a introdus d-l Wolff, pentru motivarea necesității de a ridica orașele sășesci din Ardeal, prin dezvoltarea industriei cu următoarele date statistice, ce le reproducem după „S. D. Tageblatt“:

În conformitate cu datele publicate pe baza conscripțiunii de dare de biroul statistic reg. ung. din incidentul milenului în opul „Magyarország a pragmatice Sanctio korában“ (Ungaria pe timpul sancțiunii pragmatice) numărul populațiunii Ungariei adânc scădute sub dominațiunea turcescă a fost în anul 1720 (fără Transilvania și Ungaria) 1,769,422 suflete, ér a Transilvaniei 813,176 suflete, așadără a treia parte a numărului total al populațiunii Ungariei și Transilvaniei (2,582,598 suflete), pe când astăzi numărul populațiunii din Ardeal constituie abia a opta parte din numărul total al populațiunii țării. Corporațiunea fondului regiu constituia atunci mai mult decât a două-spre-șecea parte, pe când azi constituie abia a cinci-șecea parte a întregii populațiunii a Ungariei.

Între cetățile regatului Ungariei, din-

tre cari în 1720 nici măcar una n'avea 20,000 locuitori, Brașovul a fost pe atunci cel mai împopulat, având 16,816 locuitori și cel mai mare oraș în întreaga Ungaria. După aceea urma Buda cu 12,364, Clușinul cu 10,472 și Sibiuul cu 10,116 locuitori. Sighișoara avea 5579, Bistrița 5307, Mediașul 4382, Orăștia 2388; Sas-Sebeșul 1950, din contră Pesta 2713, Pojonul 7943, Șopronul 5486, Alba-Regală 3132, Cașovia 1961, Raab 7308, Seghedinul 4949, ér Dobrișinul 8208 locuitori.

Dér și elementul sășesc-german a fost atunci în orașe relativ cu mult mai bine reprezentat față de celelalte naționalități, decât azi.

Brașovul, care deja la începutul vécului al 18-lea prezintă aspectul național al celor 3 națiuni conlocuitoare de azi, număra atunci 6876 Sași, 6310 Români și 4542 Maghiari, pe când azi după conscripțiunea din 1890 număra 9578 Sași, 9758 Români și 10,441 Maghiari.

Sibiuul a fost atunci aproape curat sășesc, pe lângă 9879 Sași au fost atunci 78 Români și 36 Maghiari, pe când azi sunt 13,148 Sași, 4581 Români și 3199 Maghiari.

Tot astfel stăm și cu Sighișoara, care atunci număra 5052 Germani, 396 Români și 114 Maghiari, pe când azi număra 5202 Sași, 2429 Români și 1630 Maghiari.

În Bistrița locuiau atunci 2952 Sași, 2046 Maghiari și 270 Români, ér azi 5517 Sași, 2274 Români și 1126 Maghiari.

În Mediaș erau 3468 Sași, 684 Români, 148 Maghiari; azi sunt 3508 Sași, 2041 Români și 982 Maghiari.

În ceea ce privește Sas-Sebeșul și Orăștia ne lipsesc datele referitoare la raporturile de naționalitate dela începutul vécului trecut; astăzi se află în Sas-Sebeș 2049 Sași, 4178 Români, 289 Maghiari, ér în Orăștia 1371 Sași, 2570 Români și 1437 Maghiari.

Industria a fost mai înainte prin orașe exclusiv sășescă; astăzi numărul industriașilor negermani ia dimensiuni cu mult mai mari, decât la Sași.

N'avem decât să aruncăm o privire asupra rolului, ce-l au azi naționalitățile în cercurile industriale ale celui mai mare oraș sășesc, ale Sibiuului.

Industriași au fost aici 1870, dintre cari Sași 483, Maghiari 42, ér Români 15; în 1895 din contră au fost 645 Sași, 100 Maghiari și 75 Români.

Într-un interval de 25 de ani așa-dără numărul industriașilor români s'a încincit, al Maghiarilor s'a îndoit, pe când al Sașilor s'a mărit peste tot numai cu 75 procente.

Aceste cifre, ce vorbesc destul de elocent, dér și experiența de toate zilele, că comerțul înainte de azi îl pörta în orașele sășesci mai tot celelalte naționalități, pe când comerțul sășesc relativ scade, justifică năsuințele de a desvolta industria în părțile sășesci ale Ardealului și de a pune progresul de azi, căruia a te mai împotrivi ar fi nebuniă, în serviciul poporului sășesc.

Acest referat a avut drept consecință următoarea propunere, resp. deciziune:

În fața rivalității dezvoltate în orașe, ca Șopronul, Oradea-mare, Steinamanger*)

*) Steinamanger a pus la dispozițiune gratis firmei Hermann Doctor din Nachod pentru ridicarea unei fabrică de țesut un teritoriu de 10 jügere, ce are să-i cumpere orașul cu 16,000 fl.,

etc., pentru împământenirea industriilor de fabrică în țără, cari orașe prin cedarea gratuită de pământuri pentru zidirea fabricelor, prin scutirea industriașilor de dările comunale, ba chiar prin subvențiuni directe caută să atragă pe marii industriași pe teritoriul orășenesc, și condus de considerațiunea, că orașele sășesci ale Ardealului sunt în stare să-și conserve importanța în primul rând prin dezvoltarea industriilor mari, și anume cu ajutorul de capitale germane și cu ajutorul tehnicii industriale germane perfecționate de azi, comitetul central sășesc recomandă comitetelor cercuale, să se năsuască a atrage industriași mari pentru întemeierea de industrii mari, spre care scop le așterne spre cumpănire următoarele puncte directive:

1) Comunitățile să caute să facă toate ușurările posibile industriașilor, să le dea teritoriu gratis, să-i dispenseze de dări etc.

2) Institutele orășenesci de bani asemenea să caute să promoveze interesele fabricanților.

3) O chestiune de importanță capitală e chestiunea lucrătorilor din fabrică, cari s'ar pute clasa în două categorii: a) lucrătorii inferiori, cari ar fi să fiă recrutați dintre Sașii siliți să emigreze în America și România, și b) lucrătorii calificați, cari au deja pregătire în respectiva branșă industrială.

4) Unitatea și procedura metodică în acțiunea comună, ce va fi să se întreprindă în interesul industriilor mari.

În fine deputații Sași au fost recercați, să intervină pe lângă ministrul de culte, ca să fiă retrasă ordinațiunea referitoare la denumirea învățătorilor la școlile industriale.

Adunarea Slovacilor în Modra.

Scim, că Dumineca trecută s'a ținut în Modra o adunare populară slovacă, ce au convocat-o mai mulți fruntași Slovaci cu scop de a discuta o sumă de chestiuni de caracter politic, administrativ etc. În comitetul executiv al adunării se aflau între alții și fruntași slovaci Dr. Miloș Stefanovici și Dr. Minich, apoi preoți etc.

După cât putem afla din foile din Pesta, adunarea a fost deschisă de avocatul Dr. Iaroslav Minich, care a declarat în vorbirea sa de deschidere, că au convocat pe cei prezenți pentru a se sfătui asupra neajunsurilor de care suferă poporul slovac și a afla mijlocele de sanare. Vorbitorul dișe, că ei nu se vor descuragia, decât rezultatul acțiunii pornite nu va urma acum îndată, căci „arborul libertății nu pöte să înflorască într-o noapte“. Ei însă vor lupta cu stăruință și vor căuta remediile de lipsă pentru delăturarea piedecilor, ce stau azi în calea progresului poporului slovac pe toate terenurile.

precum și 800.000 bucăți de țiglă; i-a oferit mai departe 30,000 fl. pe 6 ani cu 5 la sută și scutirea de contribuțiunile orășenesci pe 15 ani.

După vorbirea de deschidere s'a constituit biroul. Ca punct prim al ordinei de zi a urmat chestiunea introducerii *sufragiului universal*, temă desfășurată de Dr. Miloș Stefanovici. După o temeinică dilucidare a acestei grave chestiuni, oratorul a făcut propunerea, că Slovacia să-și înainteze gravaminele lor într-o reprezentanță la guvern, în care să declare, că află absolut necesar întocmirea sufragiului universal, ștergerea instituțiunii viriliștilor și enunțarea, că notarii comunali și cercuții nu mai pot fi aleși în comisiunile administrative, ca corporațiuni de control.

A vorbit apoi Dr. Minich despre modalitățile cu ajutorul cărora s'ar pute realiza reformele din chestiune. Singurul mijloc spre această, dișe oratorul, este dreptul de liberă intrunire și de reuniune, mai departe libertatea presei, care este mult împiedecată la dișarele politice, prin plătirea de cauțiune — care trebuie să fiă ștersă.

Preotul evangelic P. Zoch a vorbit despre *revisuirea legilor politice bisericesci*, cerând ștergerea lor. Adunarea a primit și această propunere, ca și celelalte, între strigări de „nazdar“.

În fine avocatul Wesolovsky a vorbit despre executarea *legii de naționalitate*. Chestiunea această a constituit cel mai cardinal punct al ordinei de zi. Vorbitorul a desfășurat pe larg cuprinsul acestei legi, precum și încălcările ei din partea guvernului și a organelor lui subalterne. Arată, că guvernul, decât ține să fiă drept, trebuie să execute legea această fără incunjur.

Adunarea primesce cu strigări de „nazdar“ cuvintele oratorului.

Amintim, că adunarea din Modra a fost foarte bine cercetată. Au luat parte peste 500 de Slovaci din toate părțile: inteligență mirenă și clericală și popor mult.

Dișarele unguresci vor cu ori-ce preț să-i denege ori-ce importanță, unele din ele sunt supărate, că de ce n'a fost oprită.

Revistă externă.

Din Franția. Deputatul Deroulède, președintele fostei ligi a patrioților, a depus pe biroul camerei o propunere de revisuirea Constituției, în sensul transformării republicei într-o *republică plebiscitară*, cerând urgență. S'a produs un tumult îngrozitor, din care cauză vice-președintele Faure a fost nevoit să suspende ședința. Camera a respins, la redeschidere, urgenț cu 397 voturi contra 70.

O agitațiă viuă domnesce în Brest din cauza sosirii lui Dreyfus. Revisioniștii voiau să ție alaltăeri o intrunire, dér proprietarul n'a voit să le închirieze sala. Atunci s'a făcut o agitațiă, care a strălătit stratele strigând: „Trăescă Dreyfus! Trăescă libertatea!“ S'a produs și o contra manifestațiă, care striga: „Jos Dreyfus! Trăescă armata!“ Producându-se încăerări, poliția a făcut mai multe areștări.

ținerea socotelor, arangierea practică a lor, este *arta în contabilitate*.

Când fac eu știință, teorie, să fiă atât de delicat d-l recensent, să nu afirme lucruri, ce nu se pot susține în mod științific, să nu facă meșteșug.

Recensentul mi mai susține, că *C. Perdere & Profit* nu se folosesc în decursul anului, ci se consideră împreună cu *Bilanțul*, ca cont de încheiere. Această aserțiune este riscată și fără temei. Il pot asigura pe d-l recensent, că decât ar face o excursiune numai până la București, unde e introdusă o contabilitate foarte sistematică, și ar cerceta câte-va case de comerț și de schimb, s'ar convinge de contrarul, său decât și-ar lua răgaz să cetescă câte-va cărți franceze de contabilitate, ar veni la concluziunea, că a greșit și că în multe împrejurări e chiar o necesitate introducerea contului Perdere & Profit în decursul anului. De altmintrelea această aserțiune nebasată a d-lui recensent este o urmare fatală a aserțiunii de mai înainte, căci decât facem numai puțină raționare asupra natu-

rei contului Perdere & Profit, și decât începem pe deplin esența acestui cont, nu putem veni nici-odată în perplexitatea de a susține așa ceva, de a susține un non sens.

Recensentul mi mai spune, că *bilanțul general nu trebuie confundat cu inventarul*, citează apoi ce dice legea comercială ungară și mai jos face o explicație arătând, ce este inventarul și ce este bilanțul.

Înainte de a răspunde la acest reproș amintesc, că despre Inventar am scris o teorie întrégă în partea generală a tractatului meu, care se va publica sub numele: „Introducere în contabilitate și contabilitatea simplă“. Venind acum să răspund, îl asigur pe d-l recensent, că decât va cugeta mai rece și va abstrage dela partea mecanică a contabilității, se va convinge, că s'a pripit susținând, că *bilanțul general nu trebuie confundat cu inventarul*. Aserțiunea această, așa cred, provine dintr-o lipsă de distincțiune în privința esenței, singura basă reală pe care se pöte face o comparațiune justă. *§ Inventarul ca fond, după*

cum se scie peste tot, nu se distinge întru nimic de Bilanțul de încheiere. Ca formă natural se deosebesce, căci bilanțul este transcris altfel, are forma de cont, sumele sunt mai contrase, și în contabilitatea dublă aranjate pentru a corăspunde diverselor conturi din Maestru.

Inventarele se arangiază paginat numai pentru economia de hârtie și pentru a nu face prea multe transporturi la pasiv, căci cu deosebire în afacerile de mărfuri activul este foarte estins și pasivul ar trebui transportat pe multe pagine góle. *Deci un inventar transcris în formă de cont, cu sumele mai în general, fără amănunte și lansat prin capitalul final, seu prin contul Perdere și Profit (la Bănci) se numesce bilanț*.

Nu este locul aici de a da explicațiunii prea multe, atâta însă trebuie să mai amintesc pentru a distinge fondul de formă, că mai înainte vreme chiar în Maestru contul Bilanț era numit Contul Inventar. Și cu tot dreptul, căci numirile acestea disting numai forma, esența lor rămâne aceeași. De altfel chiar și cele mai simple

manuale tractează lucrul astfel, ba însuși recensentul arată numai nisce distincțiuni de formă între Inventar și bilanț, prin urmare aserțiunea d-lui recensent, fie-mi permis a spune, că nu are nici o basă.

Ce spune legea comercială e irelevant pentru studiul contabilității, căci ori cine scie, că nu legile determină o știință, ci legea normeză lucrurile deja știute. Ar fi trist, decât d. e. pe baza normelor din legea instrucțiunii publice am vrea să facem știință în diversele ramuri ale științei.

Cât privește distincțiunea de bilanț de încheiere (eșire) și bilanț de redeschidere (intrare), care d-lui recensent i-se pare nepotrivită, și că ar produce confușiă, apoi îl asigur pe d-l recensent, că sunt întrebuintate și în teorie și în practică, ba Franțesii, Italianii, Belgienii, Elvețienii etc., deschid une-ori în Maestru două conturi, unul pentru bilanțul de eșire și altul pentru intrare. Germanii și Austriacii de regulă au un singur cont pentru bilanț, ceea ce în fond nu e nici o distincțiune. (Va urma)

Scandal în parlamentul belgian. Mare nemulțămire domnesce în cercurile socialiştilor din Belgia pentru proiectul de lege electoral, pe care, cu toate somațiunile, guvernul nu vră se-și-l retragă. Din cauza acesteia ședința dela 27 l. c. a camerei belgiane a fost extraordinar șgomotôsă. Socialistul *Dambion* a imputat guvernului, că este o *adunătură de hoști*, ér proiectul de lege l'a numit o hoștiă. Ceru, ca guvernul să retragă proiectul, decât voesce să nu fiă răsturnat printr'o revoluțiã sãngerôsă. *Dambion* provocă armata, să stea pe partea socialiştilor și să-și întorcă arma în contra miniștrilor. Socialistul *Fluchet* vorbi în același spirit. Intr'aceea se produse un șgomot infernal. Președintele nu putu de loc să restabilească ordinea. Deputații din stãnga și din dreapta sãrirã unii asupra altora amenințându-se cu pumnii. De pe tribunã nu se putea auzi nici, un cuvânt. În sfârșit președintele suspendã ședința și a îndoit garda în jul tribunei. După redeschidere clericalul *Remkin* a început să vorbescã despre budgetul ministeriului de justițiã, la ceea-ce stãnga parlamentară cântã de trei ori „*Marsel-eisa*“, ér la fine strigarã: „*Pierã miniștrii! Jos cu clericali! Trãescã republica!*“ Președintele a declarat ședința închisã între șgomote infernale produse de socialisti. Cu totã obstrucțiunea acestora, guvernul n'are de gând să-și retragã proiectul.

In Spania încă se întâmplã lucruri, ca și în Belgia, însă acolo ele sunt cevași mai înaintate, deore-ce s'a publicat și starea de asediu. Opiniunei publice spaniole nu-i place de loc noul budget, și acestei neplãceri îi dã expresiune prin demonstrațiuni și turburãri. În Madrid, Sevilla, Saragossa, în alte părți ale Spaniei, au fost mari turburãri în zilele din urmă, decât tôte însă mai periculoase au fost turburãrile din Saragossa, din care pricinã guvernul a proclamat starea de asediu asupra orașului. Intr'una din ședințele camerei spaniole ministrul președinte a declarat, că la cas de necesitate, starea de asediu va proclama-o asupra țerii întregi.

Spania este de altfel bantuitã și de alt rãu: *mişcarea carlistã*, despre a cărei lãțire șosesc șciri din Roma. După aceste șciri autoritãțile franceze au confiscat 3000 de puscii, cari erau să fiã importate în Spania la ordinul partidei carliste.

Cestiunea taxelor dela Porțile de fer, care a preocupat așa de mult cercurile politice, a luat o nouã fașã. În această privință étã ce șcrie „*Neue Freie Presse*“:

D-l *Alexandru* cavalier de *Suzzara*, șef de secțiã în ministeriul de externe din Viena, a fost zilele trecute la Budapesta, unde a tratat cu guvernul unguresc cestiunea taxelor dela Porțile de fer. S'a ajuns în sfârșit la o înțelegere. Taxele de peiaj vor intra în vigoare la 1 August. Disposițiunile pentru trecerea vapoarelor prin Porțile de fer au suferit însă în mai multe puncte modificãri. În schimb, nu este probabil, ca guvernul ungar să admitã vre-o schimbare în tariful taxelor.

SCIRILE ZILEI.

— 17 (29) Iunie.

Intãrirea alegerei Ini Goldiș. Foile unguresc din Budapesta confirmã șcirea, că monarhul a intãrit alegerea lui Goldiș ca episcop al Aradului. Acesta va merge încă în decursul acestei șeptãmãni la Viena pentru a depune jurãmântul.

O dojanã la adresa profesorilor universitari maghiari. Zilele trecute ministrul unguresc de culte și instrucțiune publicã, intr'o ordinațiune a sa, s'a plãns în termeni aspri și plini de amãriciune contra profesorilor dela universitãțile unguresc, dicend, că la aceste universitãți *nici nu se propune, nici nu se învață cu succesul, care ar trebui.* Dojana acestã a supãrat rãu pe d-nii profesori. Profesorii de matematicã și de șciințele naturale dela universitatea din Clușiț au înaintat un pro-

test ministrului, ér acum corpul profesoral al facultãții juridice dela universitatea din Budapesta a venit chiar în conflict cu ministrul din cauza acesteia, deore-ce i-au cerut, ca să-și retragã dojana, căci altfel partea acesteia a ordinațiunei o va considera ca neesistentã. Sã așteptã acum cu mult interes rãspunsul ministrului.

Societatea studenților români din Zürich și-a constituit comitetul pe șemestrul de varã astfel: președinte: I. Stoian, stud. ing. Vice-președinte și cassar: Al. Ifould, stud. ing. Secretar și bibliotecar G. Nalbantu, stud. arch.

In loc de cincã ani — douã luni. Tribunalul penal din Clușiț a adus alaltãeri șentință în procesul intentat profesorului dela Academia de drept din Pojun P. *Oberschall*, care a omorit în duel pe proprietarul ungar *Putnoky* Domokos. Alinea 3 a ș-lui 298 din legea penalã prevede o pedepsã de 5 ani pentru acela, care a omorit în duel pe adversarul său. Tribunalul însă a condamnat pe *Oberschall* numai la douã luni închisóre.

Escursiune. Ni-se comunicã urmãtorele: Membrii corului bisericii române din Brașov-cetate am făcut Duminecã, în 13 Iunie v. c. o escursiune în *Now*, care a avut o reușitã deplinã. La 2 ore d. a. membrii corului, dame și domni, însoțiți și de alte persoane, am plecat din piață ou tramvaiul. Sosiți în *Now* am făcut o plimbare pãnã la „*Fântãna hoșilor*“ și de aci în „*Poiana florilor*“, unde între cântece veșele am petrecut pãnã pe la 4^{1/2}, când ne-am concentrat cu toții în restaurantul *Schmidt*, unde s'a servit o masã gustôsã. Veselia a fost generalã, toastele n'au lipsit. S'a toastat pentru D-na Maria B. *Baiulescu*, căreia îi revine meritul principal al acestei escursiuni, precum și în general ca inițiatóre a corului; pentru mult meritatul paroch al bisericii din cetate d. protop. B. *Baiulescu*, pentru dirigentul corului T. *Popovici*, damele corului, membrii corului etc. Spre sãrã s'a început dansul, care a tinut pãnã la vremea plecãrii spre casã. La garã, pãnã la sosirea tramvaiului, am încis cu toții o horã naționalã. Sosiți în oraș ne-am despãrțit unii de alții ducend cu noi cele mai plãcute suveniruri și exprimãndu-ne dorința, de a mai face astfel de escursiuni. — *Un escursionist.*

Trãsura-motor. Alaltãeri s'a vãdut pentru prima-órã pe stradele și pe piața nãstrã o trãsura-motor, proprietatea d-lui K. Klein, ce pãrtã numele „*Meteor*“. Se înțelege, că face mare șensațiã, mai ales în poporul de rënd, acestã trãsura fãrã cai, care se mișcã așa de ușor și se dirige cu cea mai mare precisiune. Prin orașele mari, mai ales în Paris, motorii sunt deja folosiți cu miile.

Nunciul papal Taliani din Viena a fost lovit de o mare nenorocire. Un acces de dambla i-a luat facultatea vorbirei și afarã de acestã i-a șdrobit intr'atãta organismul, încãt el nu mai cunoșce pe nimeni.

Un porumb al lui Andrée În *Olmütz* au prins mai zilele trecute un porumb de postã slãbit pãnã la ôse. Pe piciorul porumbului s'a aflat un inel de fier cu inscripțiunea „1897“. Se crede, că porumbul a fost dintre porumbii de postã ai lui Andrée.

Din Lugoș ne trimite d-l *Aurel Isac*, student medicinist, o mulțãmitã publicã, prin care exprimã recunoștință d-lui avocat de acolo Dr. *Stefan Petrovici*, fiind-cã d sa a binevoit a contribui și a iniția și o colectã pentru a face posibilã tinerului medicinist susținerea sa la studiu în șemestrul al doilea al anului curent.

Vite mórte de fôme. Cetim în „*Drapelul*“ din *Encuresc*: Din cauza șecetei și a lipsei de nutreț vitele sunt în mare pericol. Pe moșia *Andrieșeni* din județul *Iași*, au murit de fôme 32 de oi ale locuitorilor. Mereu veți cãrduri de vite și turme de oi urmate de umbre șperate și lihnete, rãtãcind pe câmpurile arse și pustiite. Decã

isbit de jale te opresci și întrebã pe acești nenorociți: încãtro? ei ridicã din umeri și-ți rãspund: „la munte“.

Sinucidere în balon. Din Graț șosesc șcirea despre catastrofa cunoscutului aeronaut *Merighi*, pe care l'a ajuns nenorocirea în înãlțime de 3500 metri. Casul s'a petrecut astfel: *Merighi* s'a ridicat cu balonul *Luni*, la 5 ore p. m. în preșenta unui public imens, luãndu-și proviant pentru trei zile și avend de gând, să se cobóre în Fiume seu *Triest*, de unde să se reîntorcã apoi érãși în Graț. Cei cari au urmãrit balonul cu ochianul, au observat dintr'odatã, că balonul nu mai are formã de glob și că e mãnat în jos cu o celeritate nespusã. Era evident, că balonul să șpãrșese, și de fapt nu peste mult s'a telefonat din *Abtissendorf*, că în apropiere a cãdut un aeronaut, care și-a frânt un picior. Aeronautul a fost *Merighi*, care a declarat, că după ce balonul s'a coborit la o înãlțime de patru-șecș de metri, a șãrit din naia balonului, cu gândul să se sinucidã. Bãrbații de specialitate spun, că catastrofa s'ar fi putut încungiura, și că *Merighi* a încercat să se sinucidã numai din causã, că nu i-a șucces întreprinderea, ér de altã parte și din motivul, că ajunsese intr'o șperatã crisã financiarã.

Adunarea despãrțemântului Timișora al Asociațiunei.

Timișora, 26 Iunie n.

Ziua de eri a fost o zi de bucuriã și de veselie pentru Români din aceste părți. Decã nu ne este încã dat de-a șerba aceste întruniri cu mare pompã și cu mult public, causa este, că timpul actual este cel mai șcump al economilor, la cari aparțin mult pușin și preoții, ca și învãțătorii din acest ținut, de altã parte despãrțemântul este încã nou, așa dicend abia înființat și organizat, decș nu a strãbãtut încã ou lãțirea sa în tôte unghiurile. Inceputul însă este bun și mult promiștor.

Ședința adunãrii generale s'a deschis în localul cunoscut, la ora 3^{1/4} d. m. prin d-l președinte *Em. Ungurianu*. Preșenți erau toți membrii din comitet, apoi d-nii protopopi *Dr. Tr. Putici*, *Georg. Trãilã* și *I. Vulcan* (gr. cat.) din loc; *Voicu Hamsea* (*Lipova*), *Ioan Pinciu* (*Ciacova*), avocatii *P. Rotariu*, *Dr. Aurel Cosma*, *Dr. Lazar Șimon* (*Ciacova*), *Dr. Val. Mezin*, *George Ardeleanu* etc. etc., cãți-va preoți și plugari dela sate.

Dupã deschidere ședința s'a suspendat pe 1/4 de órã în scopul de-a se mai aduna membri și tãce de membri. S'a adunat o sumã frumusiã, în care se cuprinde și o dãruire de 50 fl. dela d-l *Dr. Iosif Gall*, membru în casa magnașilor, și 30 flor. din partea d-lui adv. *Dr. Petru Cegle*, asemenea prezent, dãruiri pentru fondul cultural al despãrțemântului.

Dupã redeschidere ședinței s'a cetit raportul comitetului despre activitatea sa de o duratã cam de 6 luni, din care se vede, că despãrțemântul are deja un fond propriu cultural de 320 fl., peste asta a încassat și administrat centralei 700 fl. v. a., s'a creat o bibliotecã ambulãntã de 48 de opuri, care deja e pusã în practicã. Raportul a fost luat la cunoșcință, asemenea s'a luat la cunoșcință raportul cassarului, provãdându-se cu clausula aprobãtore.

Urmãnd disertațiunile, d-l protopop *I. Pinciu* a ținut o disertațiune mult aplaudatã despre „*munoã*“, ér d-l *G. Ardeleanu* despre factorii, cari au conlucrat dintru intãiu în acest oraș pentru dezvoltarea Romanismului.

Terminãndu-se și acestea, obiectele puse la ordinea zilei s'au eshauriat și astfel presiul laudãnd zelul celor preșenți și mulțãmindu-le pentru ostenelã, a declarat ședința și adunarea de încheiatã. Era ora 6^{1/4} d. m.

Sãra la ora 8^{1/2} s'a început, în același local, o petrecere de dans de tot plãcutã și animatã. Se adunase o societate cam micã, dord fôrte alêsã și omogenã. Nici o notã discordãntã, ci toți în iubire și dragoste și-au petrecut pãnã la rãșãritul sô-

relui de mãne-zi. Dintre familiile, ce au participat la acestã plãcutã petrecere, mi-au rãmas în memoriã urmãtorele: *V. Hamsea* protopop (*Lipova*) cu dãmna și cu gentila d-șorã *Veturia*; *Dr. Tr. Putici* cu dãmna; *P. Rotariu*, *G. Ardeleanu*, *Dr. P. Jurma* ambele cu d-șorele, *N. Gherdan* cu d-șora, *Trifu Jianu* din loc, *V. Rusu*, prect *Uvin*, *I. Doboșan* inv. din *Denta*, *Romul Carabașiu* cassarul, și *Ioan Miculescu* contab. „*Timișanei*“, cu dãmnele lor ș. a.

Arangeamentul acestei petreceri a fost în mãna tinerilor: *Corn. Prosteanu*, *I. Lengeru*, *Arcad. Opreanu*, *R. Carabașu* (toți funcționari la „*Timișana*“), *Dr. Iul. Grecu*, medic.

Sã trãiescã!

Raportorul.

Dare de sãmã și mulțãmitã publicã.

La concertul dat de corul bisericii din Brașov-cetate în 6 (18) Iunie a. c. s'au încassat peste tot 394 fl., șpese ordinare 264 fl. 57 cr., șpese extraordinare 50 fl., venitul curat de 79 fl. 43 cr., s'a distribuit astfel: 50 fl. s'au predat *On. Direcțiunii* a gimnasiului român din Brașov în favorul mesei studenților, ér restul de 29 fl. 43 cr. a intrat în fondul corului bisericii s. *Adormiri* din Brașov-cetate.

Totodatã exprimãm și pe acestã cale profunda nãstrã mulțãmitã d-șorei *Onoria T. Popovici*, D-nei *Miți N. Popovici* și d-șorei *Iulie Hesshaimer*, pentru bine voitorul concurs dat la acest concert.

Brașov, în 15 (27) Iunie 1899.

Maria B. Baiulescu, Timoteiu Popovici.

ULTIME SCIRI.

Craiova, 28 Iunie. Foile polone primesc din *Varșovia* șcirea, că poziția ministrului rusesc de externe contele *Murawiev* este șgduitã. Ca urmaș al său se crede a fi principelul *Oboroloski*, fost locșitor al *Varșoviei*.

Madrid, 28 Iunie. Turburãrile în *Saragossa* s'au repetit în stil mare. Numêroșe bande au traversat stradele orașului și au silit pe comercianți să-și închidã prãvãliile. Circulația e șistatã. Dinaintea palatului guvernial s'au dat șarje, un cetățen a fost omorit, doi grav rãniți. Eri 13 soldați au fost rãniți de turburãtorii. Guvernatorul telegrafezã, că agitația cresce din ce în ce. S'au făcut 30 de areștãri.

Madrid, 28 Iunie. În ședința de ađi a senatului, *Almenas* a apostrofat pe miniștri cu cuvântul de *anarchiști*.

Paris, 28 Iunie. După șcirile șosite în urmã *Dreyfus* a debarcat la *Duiberout*.

Bruxella, 28 Iunie. Partida muncitorilor de aici a hotãrit proclamarea unei greve generale pe ziua de 5 Iulie, ca prin acestã să sprijinescã acțiunea socialiştilor în contra guvernului. La mișcarea grevistã se vor alãtura și muncitorii din provincie.

Londra, 28 Iunie. În *Kiauciau* 1000 de Chinesii s'au revoltat în contra Germanilor și cu tot felul de arme au nãvãlit asupra acestora șilindu-i a intrerupe lucrul la linia feratã. O companie germanã de infanterie a grãbit în apãrarea Germanilor și fiind-cã Chinesii nici la repetite provocãri n'au voit să se imprãscie, soldații germani au descãrcat puscile și au ucis 9 Chinesii

Literaturã.

Articulul de lege XIV din 1898, pripritor la *întregirea venitelor parochiale* s'a tradus pe romãnesoc din partea d-lui *Dr. Ilie Cristea* și se pôte procura atãt dela d-l traducãtor, cãt și dela Tipografia archidieceșanã din Sibiu cu 20 cr. (plus 3 cr. porto.) Dela aceeași tipografiã se pôte procura broșura „*Dotãțiunea Clerului*“ de *Ilie Dinurseni* cu prețul de 50 cr.

Dela Tipografia „A. Mureșianu din Brașov se pot procura următoarele cărți:

„**Considerațiuni istorice asupra asociațiunii popoarelor** și aplicațiunea lor la națiunea noastră de Ioan Clinciu profesor în Bucuresci. Această sciire, apărută tocmai acum de sub tipar, este deosebit interes pentru bărbații iubitori de știință. Prețul 1 fl., (+ 5 cr. porto.)

„**Teoria dramei**”, cu un tratat introductiv despre frumos și artă, de Dr. Iosif Blaga, profesor în Brașov. E singura scriere românească în această materie și de mare interes pentru toți cei ce se interesează de literatura dramatică și peste tot de teatru. Prețul 1 fl. 80 cr. (+ 10 cr. porto.)

„**Tăra noastră**”. Descrierea părților Ardealului dela Murăș spre miază-zi și valea Murășului, de Silvestru Moldovan, — e o scriere unică în felul său, atât de călduros apleșiată de întraga dăruire română. Cu deosebire din bibliotecile populare ea n'ar trebui să lipsescă. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 10 cr.)

„**Zarandul și Munții apusenți ai Transilvaniei**”, descriere de Silvestru Moldovan. Cu 9 ilustrațiuni și o schiță. E o carte tot atât de prețioasă și rară în felul său, ca și cea dintâi. Recomandăm și această carte pentru bibliotecile populare, cum și pentru toți Românii, cari vor să-și cunoască țera și némul lor. Prețul 1 fl. (cu posta 1 fl. 5 cr.)

„**Logodnica contelui Stuart**”, povestire din viața Românilor bihoreni, de d-na L. Rudow-Suciu. Este o carte de 148 pag. 8°, tipar mărunt, dăr frumos și curat. Prețul 50 cruceri (cu porto 55 cr.),

„**Povestea despre prințul Ahmed al Kamel și Pribeagul îndrăgostit**”, tradusă de Dr. T. Este o istorisire interesantă și bine scrisă. Prețul 30 cr. (Cu posta 33 cr.)

„**Poesii de Vasiliu Ranta Buticescu**”. E o bogată colecțiune de poesii, tipărite pe hârtia fină și formând un volum de lux. Prețul era la început 1 fl. 20 cr., acum numai 60 cr. (cu posta 70 cr.)

„**Toaste** pentru tot felul de persoane și ocaziuni, de Tit. V. Gheaja, spiritual la institutul de corecțiune din Gherla. Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.)

„**Felicitări** în poesii și prosă la anul nou, ziua născerei și ziua numelui, cărți diferite rudenii, preoți, învățători și binefăcători, precum și vorbiri la diferite ocaziuni școlastice, de George Simu. Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.)

„**Juvenilia**” este numele unei bogate colecțiuni de scrieri în prosă și poezie, scrise de Sextil Pușcariu. Conține vreo 14 piese diferite în prosă și cam pe atâtea poesii. Cartea, frumos tipărită, conține 264 pag. 8° și costă 80 cr. (cu porto 85 cr.)

„**Preotul ca ministru al sacramentului penitenței**”, tractat teoretic-practic, prelucrat de Arghirobarbu, cu permisiunea superiorilor. Pseudonimul Arghirobarbu e cunoscut în literatura noastră ca autorul multor scrieri de valoare, mai ales bisericesci, între cari este a se număra și scrierea de față, care cuprinde un studiu aprofundat și denotă o bogată erudițiune teologică din partea autorului. Prețul unui exemplar (207 pag. format mare 8°) e 1 fl. (plus 10 cr. porto.)

„**Amicul bun**”, colecțiune de lecturi solidătore de caracter în direcțiune religioasă-morală (Doctorul sufletesc și sfaturile lui pentru cei ce sunt aproape de timpul scăpării din închisore) tradusă de actualul preposit capitular Ioan Papiu, pe timpul când funcționa ca spiritual la institutul corecțional din Gherla. Prețul 10 cr. (plus 2 cr. porto.)

„**Din trecutul Silvaniei**” legende de Victor Russu. Conține 25 legende diferite. Prețul unui exemplar de 170 pag. era la început 1 fl., acum numai 30 cr. (cu posta 35 cr.)

Pentru comercianți funcționari și toți omenii de afaceri, precum și studenți putem recomanda următoarele cărți:

„**Manul de dreptul cambial**”, lucrat de Ioan Socaciu, profesor la școala română gr. or. din Brașov. Cartea e tipărită pe speșele „Albinei” și e menită a face mari servicii tuturor, cari au afaceri cu cambii polițe. Prețul 2 fl. (cu posta 2 fl. 10 cr.)

„**Un capitol din Contabilitatea duală**” de I. C. Panfu, prof. la școala comercială superioară din loc. Tracteză principiile contabilității duple ilustrate cu diferite exemple, pe cari studiindu-le cu atențiune, poți ori și cine să învețe contabilitatea, adică ținerea socotelilor în economia proprie și în afacerile comerciale. Prețul 50 cr. (+ 5 cr. porto.)

„**Curs complet de corespondența comercială**”, de I. C. Panfu. Conține modele de circulare, scrisori de informațiuni, recomandări și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cesiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede și cupoane etc. Prețul 1 fl. 60 cr.

„**Procent, Promiță, Interese și Teoria conturilor curente** de I. C. Panfu. Arată calcularea intereselor pe ani, pe luni și pe zile într'un mod practic; sunt mai multe exemple explicate amănunțit, așa ca să fie înțelese de ori și cine; de-asemenea modul de calculare al intereselor la bănci și teoria conturilor curente. Prețul 40 cr. plus 3 cr. porto.

Dela Tipografia „A. Mureșianu” din Brașov se pot procura următoarele scrieri economice:

„**Agrologia sau Agricultura generală**” de Dr. G. Maior, profesor la școala centrală de agricultură din Bucuresci. E cea mai bogată și tot-odată cea mai temeinică scriere românească cu privire la cultura pământului (aratul, sămânatul, gnoitului etc., etc.). Conține 217 figuri de-ale diferitelor aparate economice (pluguri, grape, tăvăluguri etc.). E o carte foarte mare, de 524 pag. și costă numai 2 fl. 50. (cu posta recomandat 2 fl. 75 cr.)

„**Fitotehnia sau Cultura specială a plantelor**”, scrisă tot de D-l G. Maior. Această carte se estinde pe 611 pagini, format mare și conține în text 202 figuri. Cuprinsul e foarte bogat, arătând cu de-amănuntul soiul, modul de cultură, boalele și vindecarea etc. pentru fâ care plantă, precum cereale (tot felul de bucate, ca grâu, secară, orz, ovăș, orez, mei, cucuruz, hrișcă, etc.); apoi mazere, linte, mazărice, rapiță, mac, șofran, hemei, in, cânepă, tutun, cartofi, tot felul de sfeclă, hrân, curechi și alte multe. Apoi diferitele plante de nutreț, ca lucernă, trifoiu, mohor, cucuruzul verde de nutreț, diferitele compozițiuni pentru fânețe și pășuni artificiale etc. Alt capitol tracteză despre cultura fânețelor, altul irigațiuni, altul despre pășuni etc. Prețul 4 fl. (trimis cu posta recomandat 4 fl. 25 cr.)

„**Stupăritul**”, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începători și pentru toți iubitorii de acest ram al economiei, de Constantin Dimian, preot în Brețcu. O carte de 154 pag. format mare 8°. Prețul 30 cr. (cu posta 35 cr.)

„**Cartea stupărilor sătenii**” de Romul Simu. Cu mai multe ilustrațiuni în text. Editura Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului. Prețul 40 cr. trimis franco.

„**Insoțirile de credit**” împreunate cu insoțiri de consum, de vânzare, de viieri, de lăptari etc. Indreptare practică pentru înființarea și conducerea de astfel de insoțiri, de F. W. Raiffeinssen. Edițiunea a V-a. Trad. de Dr. A. Brote. Editura Reuniunii rom. de agricultură din comit. Sibiiului. Conține 227 pag. și costă 80 cr. (Cu posta 90 cr.)

„**Grădina de legume**”, de Ioan F. Negruțiu, profesor în Blași. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruțiu e de cel mai mare folos practic și, pe cât scim, în literatura noastră de dinocoe e singura scriere mai bună în această materie. Costă 25 cr. (plus 3 cr. porto.)

„**Cele mai de lipsă cunoscuri despre Legea veterinară**” — o carte foarte necesară pentru economii de vite. Editura Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului. Conține 134 pag. format mare și costă numai 30 cr. (cu posta 35 cr.)

„**Cartea Plugărilor**” sau povestiri economice despre grădinarit, economia câmpului, creșterea vitelor” etc. scrisă de Ioan Georghescu. Tracteză despre legumărit, gnoiu, lucrarea pământului, sămânături, vierit, pădurit, creșterea cailor, vitelor, găințelor etc. Un exemplar de 90 pag. costă 25 cr. (plus 3 cr. porto). Această carte a eșit numai acum de sub tipar.

„**Vinuri din pome**”, de Grinorie Halip, prof. la școala agronomică din Cernăuți. Este o carte de 96 pagini, în care se dau explicații și învățătură amănunțite asupra modului, cum este a-se face tot felul de vin și must din felurite pome; cari pome sunt mai bune pentru facerea vinului și cum este a-se manipula vinul pentru a ave gust bun etc. Prețul 20 cr. (prin poștă 23 cr.)

Dela Tipografia „A. Mureșianu” din Brașov se pot procura următoarele scrieri istorice:

„**Memorii din 1848—49**” de regretatul Vasile Moldovan, fost prefect al Legiunei III în 1848—49. Istorisirile cuprinse în această carte sunt de cel mai mare interes istoric și național, sunt scrise într'o limbă

usoră și plăcută. Prețul 50 cr. (cu posta 55 cr.)

„**Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa**”, interesantă și eminentă conferență, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. Francisc Rieger anul trecut în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, er altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea momentului eroului nostru. Prețul 40 cr. (plus 3 cr. porto.)

Din cartea d lui Azentie Severu, veterarul nostru luptător dela 1848, intitulată „**Răspuns la cartea neagră**”, cu un bogat adaus despre arderea Aiudului, se mai pot căpeta exemplare cu prețul de 1 fl. + 5 cr. porto.

„**Pintea Viteazului**”, tradițiuni, legende și schițe istorice, de Ioan Pop-Reșganul. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisirii din toate părțile, pe unde a umblat Pintea. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

„**David Almdășianu**”, schițe biografice de Ioan Popca. Broșura această, atât de bine scrisă, prezintă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

„**Războiul pentru neatarnare**”, povestit pe înțelesul tuturor de George Coșbuc, este o carte nu numai cât se poate de interesantă, bine scrisă și atrăgătoare, dăr tot-odată și cea mai efină între cărțile românești, apărute până acum. Un exemplar în format mare 8° de 283 pagini costă numai 50 cr. (cu posta 55 cr.). Cu deosebire ar fi de dorit să se răspândească cât mai mult în straturile poporului, fiind ea în adevăr scrisă „pe înțelesul tuturor”.

„**Vivia, sau Biserica din Cartagine**”, narațiune istorică, tradusă din italienește de Dr. Iuliu Dragoș, preot și profesor. Se vinde cu prețul redus dela 1 fl. la 70 cr. (plus 5 cr. porto.)

„**Preotul din Noieni**”, narațiune istorică din veacul nostru, scrisă de Arghirobarbu. Această interesantă narațiune privește evenimente din 1848—49. Prețul 10 cr. (plus 2 cr. porto.)

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.
Din 28 Iunie 1899.

Renta ung. de aur 4%	119.30
Renta de corone ung. 4%	96.45
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	120.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.20
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	119.70
Bonuri rurale uagare 4%	94.85
Bonuri rurale orcate-slavone	96.25
Impr. ung. cu premii	159.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	137.25
Renta de argint austr.	100.25
Renta de hârtie austr.	100.20
Renta de aur austr.	119.65
Losuri din 1860.	138.50
Acții de-ale Băncei austro-ungară	907.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	359.25
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	352.65
Napoleondori	9.56
Mărci imperiale germane	58.95
London vista	120.52 1/2
Paris vista	47.85
Rente de corone austr. 4%	100.25
Note italiene	44.62 1/2

Cursul pieței Brașov.
Din 20 Iunie 1899.

Banconota rom. Cump.	9.42	Vënd.	9.45
Argint român. Cump.	9.40	Vënd.	9.43
Napoleond'ori. Cump.	9.54	Vënd.	9.56
Galbeni Cump.	5.55	Vënd.	5.60
Ruble Rusescoi Cump.	127.—	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcescoi Cump.	10.72	Vënd.	—
Scris. fone. Albina 5%	101.—	Vënd.	102.—

Nr. 10,333—1899.

PUBLICAȚIUNE
cu privire la încassarea aruncului orășenesc la darea de consum cu începerea dela 1 Iulie 1899.

Se aduce prin această la cunoștință generală, că s'a aprobat prin Inaltul Minister de Interne reg. ung. cu ordinațiunea de Dato Bu-

dapesta 21 Iunie 1899 Nr. 64172/III în futelegere cu Escelența Sa D-l Ministru de finanțe, încassarea aruncului orășenesc la darea de consum, ce au decisi'o în ședința comunală din 3 Iunie 1899, conform art. de lege VI din 1899, cu începerea dela 1 Iulie a. c. până la alta dispoziție, după tarifu următor:

Cu începerea dela 1 Iulie 1899 se vor încassa de oficiul acciselor orășenesc, respective administrația abatorului orășenesc:

- 1) după Vin per Hctlitru 2 cor. 54 fil.
- 2) după must, bragă (Maische) pr. Hctlit. 1 „ 90 „
- 3) după must de pome, pr. Hctlitru — „ 80 „
- 4) după boi, tauri, vaci și viței peste un an, de fie-care . . . . . 2 „ 52 „
- 5) după viței până la 1 an de fie-care . . . . . 42 „
- 6) după oi, berbeci, capre și țapi și m. d. de fie-care 16 „
- 7) după miei, iezi și porci de fie-care . . . . . 10 „
- 8) după porci tineri (frischling) dela 6—20 klgr. de fie-care . . . . . 30 „
- 9) după porci peste 20 klgr. fără deosebire . . . . . 62 „
- 10) după carne, salam, sănină, cărnați, conserve de carne de 100 klgrame . . . . . 94 „
- 11) după fluidități spirțuoase, al căror conținut alcoholic se poate constata după alcoolmetru, de 100 părțicele pr. Hctlitrugrad . . . . . 10 fil.
- 12) după bețuri și fluidități spirțuoase al căror conținut alcoholic nu se poate constata după alcoolmetru per litau . . . . . 8 „

Incassarea aruncului de dare de consum, după vitele și carnea, care se vizitează de veterinarul orașului în abatorul orășenesc se face din partea administrației abatorului orășenesc. Posesorii de articuli supuși dărei, vor primi din partea oficiului acciselor un formular tipărit, în care sunt datorii a însemna consciențios toate provisiile supuse dărei, ce le vor avé cu 1 Iulie 1899, după cantitatea lor, respective greutatea pentru scopul plățirei ulterioare de consum. In casuri unde s'ar constata din partea oficiului de accise că provisiile supuse dărei nu sunt exact inciințate, adică s'au arătat mai micî de cum sunt, atunci posesorul va fi pedepsit.

Insciințările sunt a se preda organelor oficiului acciselor orășenesci care se vor presenta la 1 Iulie 1899 la partidele cari au a plăti darea de consum.

Producții de licheruri sunt îndatorăți înainte de a preface spirital în licher, în intervaluri a lua în primire dela oficiul acciselor formularul de inciințare și a introduce datele necesare. Darea de consum după articuli cari se vor exporta în țeri, unde decisiunile art. de lege VI din 1899 nu se estind, se va plăti îndărăt partidelor după cantitatea ce vor esporta. La esport înlăuntru țerii numai după cantități de 25 litri și la vin dela 56 litre în sus se va restituî darea plătită.

Incassarea aruncului de dare de consum orășenesc urmază în intervaluri, prin urmare nu va avé loc plata în pausal său socotélă lunară cu partidele supuse aruncului de dare de consum.

Tote informațiile în privința aruncului de dare de consum și plata dărei se dau partidelor respective din partea oficiului de accise orășenesc.

Brașov, 27 Iunie 1899.
6242—2. Magistratul orășenesc.